

TORI VALLA RAAMATUKOGU
2025. AASTA TEGEVUSE ARUANNE

Sisukord

1	Aasta lühikokkuvõte.....	3
2	Juhtimine ja personal.....	4
3	Hoone ja ruum. Ligipääsetavus. Innovatsioon	9
4	Kogude kujundamine	13
5	Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....	16
6	Raamatukogu turundus.....	23
7	Eesmärgid tulevaks aastaks	24

1 Aasta lühikokkuvõte

1.1 Millised olid aruandeaasta tähtsündmused?

- **Eesti raamatu aasta tähistamine ja lugemismängu Lugemise proovikivi IV hooaja läbiviimine**
Mõju: tõstis kogu valla lugemisteadlikkust ja suurendas osalejate arvu lugemisprogrammides.
- **Tori valla raamatukogu Lasteraamatupäeva tähistamine**
Mõju: tugevdas perede ja raamatukogude koostööd ning kasvatas laste motivatsiooni lugeda.
- **Pärnumaa jutufestivali Tori Lori 2025 organiseerimine**
Mõju: tõstis Tori valla raamatukogude nähtavust maakondlikul tasandil ning rõhutas jutuvestmise rolli lugemisharjumuse kujundamisel.
- **Tunnustus raamatukoguhoidjale – Anne Koppeli tiitel Pärnumaa Aasta Maaraamatukoguhoidja 2025 ja riiklik nominatsioon**
Mõju: suurendas raamatukogu maine positiivsust ja tõstis esile valla raamatukogutöötajate kõrget professionaalsust.
- **Suigu raamatukogu 115. sünnipäeva tähistamine.**
Mõju: tugevdas kogukonnatunnet ja tõi raamatukogu nähtavale kõigi põlvkondade jaoks.

1.2 Millised olid tegevused teema-aastatel?

- **1. Eesti raamatu aasta sündmused kõikides haruraamatukogudes**
Mõju: toetas eesti raamatu ajaloo mõtestamist, suurendas huvi kodumaise kirjanduse vastu, hoidis fookuses eesti keele ja kultuuri teemad.
- **2. Kohtumised kirjanike, muusikute ja luuletajatega**
Jaanus Vaiksoo (Sindi), Ilmar Tomusk (Sauga), Aidi Vallik (Tori), Markus Saksatamm (Urge), Indrek Koff (Are); Anu Taul (Sindi).
Mõju: põlvkondade ülene kokkupuude elava kirjandusega; suurenenud motivatsioon lugeda ja kirjutada; tugev koostöö koolide ja lasteaedadega.
- **3. Lugemisprogrammid ja ettelugemise tegevused**
„Lugemisiis“, „Lugemise proovikivi“, „Suvine lugemismaraton“, ettelugemised;
Mõju: tõus laenutustes ja külastustes, laste sõnavara ja lugemisjulguse kasv, õpetajatega koostöö suurenemine.
- **4. Kogukonnale suunatud kultuuri- ja klubi tegevus**
Mõju: raamatukogud toimivad aktiivsete kogukonnakeskustena; kaasatakse eri vanuserühmi.
- **5. Raamatukogutunnid ja õppetegevused lastele**
Mõju: tugevdas raamatukogude rolli hariduspartneritena; laiendas laste silmaringi ja suurendas raamatukogukülastusi.

1.3 Millised olid uued märkimisväärsed tegevused ja teenused?

- **Are haruraamatukogu uus roll kooliraamatukogu põhikoguna**
Alates 16.10.2025 pakub Are raamatukogu Are Kooli põhikogu teenust.
Mõju: uus vastutusvaldkond, mis loob lastele parema ligipääsu kirjandusele; mõju hindamine jätkub.

- **Pereürituste uued formaadid**

Sindi Lasteaia Päikesejätkude isadepäeva õhtu raamatukogus (Sindi).

Mõju: lõi tugeva peresõbraliku traditsiooni; suurendas nähtavust lastevanemate seas.

- **Tori haruraamatukogu ruumide remondi algus Tori Põhikoolis. Raamatukogu kolimine asenduspinnale Tori sotsiaalmajas.**

Mõju: raamatukogu külastatavuse langus. Samas suurenes koostöö sotsiaalmaja elanikega.

1.4 Kas aruandeaastaks seatud eesmärgid täideti?

Eesmärkideks oli:

- **Ettevalmistustööd Tammiste haruraamatukogu loomiseks** – raamatukoguhoidjad ja direktor osalesid erinevates projektides, mis seotud Tammiste Kogukonnakeskuse ja sinna kaasaegse raamatukogu loomisega;
- **Suigu raamatukogu 115. sünnipäeva tähistamine.** Kogukond sai toredate sündmuste osaliseks.
- **Eesti raamatu aastaga seotud sündmused** – Pärnumaa muinasjutufestivali Tori Lõvi eestvedamine raamatukogu poolt õnnestus igati. Jätkatakse aastal 2026 valla sisese sündmusena.

1.5 Üle-eestilise rahulolu-uuringu rahuloluindeks

Tori valla raamatukoguteenuse rahuloluindeks 2025. aasta uuringus on 9,9.

2 Juhtimine ja personal

KOV-i nimi	1. Elanike arv	2.1 Registrikoodiga raamatukogude arv	2.2 Keskraamatukogude arv	2.3 Haruraamatukogude arv	2.4 Rändraamatukogude arv	2.Kokku (2.2+2.3+2.4)	3.Teeninduspunktid e arv
2024		1	1	5	0	6	1
2025		1	1	5	0	6	1

2.1 Juhtimine

2.1.1 Muudatused raamatukoguvõrgus

Tori vallas moodustati katusorganisatsioonina 1. augustil 2019 Tori Valla Raamatukogu, mille alla kuulub 6 haruraamatukogu ja 1 välisteeninduspunkt. Pole olemas nn keskraamatukogu, kõik on võrdsetel alustel toimivad. Kahjuks ei saa seda aruannetes nii välja tuua.

2.1.2 Rahvaraamatukogu nõukogu

Koosolekute toimumisajad

- **16. mai 2025** – kevadine nõukogu koosolek

- **2. oktoober 2025** – sügisene koosolek

2. Arutatud teemad

- Uue rahvaraamatukogu seaduse eelnõu muudatused ja mõju raamatukogu tööle.
- Lugejarahulolu küsitluse tulemused (Tori valla hinne 9,9).
- Urge ja Jõesuu külaraamatukogude olukord ja koostöö MTÜ-dega.
- Jutufestival *Tori Lori* ja järgmise aasta kokkulepped.
- Eelarve: teavikute rahastus, ürituste korraldamine.
- Tori kooli remont ja võimaliku ajutise teeninduspunkti vajadus.
- Suvised lahtiolekuajad ja vajadus muuta raamatukogu põhimäärust.

3. Nõukogu tegevuse mõju

- Toetas strateegilist valmisolekut uue seaduse jõustumiseks.
- Aitas hoida teenuse kõrget kvaliteeti lugejaküsitluste analüüsi kaudu.
- Tugevdas kogukonnasuhteid, sh selgitas külaraamatukogudega seotud väärarusaamu.
- Toetas kultuuriürituste jätkusuutlikkust (Tori Lori).
- Suurendas läbipaistvust eelarvelistes otsustes ja töökorralduses.

2.1.3 Rahvaraamatukogu arengukava

Tori Valla Raamatukogul on kehtiv ja avaldatud arengukava perioodiks 2025–2028. Arengukava kinnitati Tori Vallavolikogu poolt 19. detsembril 2024 määrusega nr 70. Arengukava on avalikult kättesaadav Tori Valla Raamatukogu veebilehel aadressil: <https://torivallaraamatukogu.ee/wp-content/uploads/2025/01/Arengukava-2025-2028.pdf>.

Raamatukogu arenguvajadused on kajastatud Tori valla arengudokumentides, kus rahvaraamatukogu käsitletakse kultuuri- ja kogukonnateenuste osana. Raamatukogu on olnud kaasatud KOV-i arengukavade koostamisse nii strateegiliste sisendite esitamise, töögruppides osalemise kui ka valdkondlike arutelude kaudu, panustades temadesse, mis puudutavad raamatukoguteenuse kvaliteeti, ligipääsetavust, kogukonnale suunatud tegevusi ja tulevikuvajadusi.

2.2 Eelarve

Tulud ja kulud	Seisuga 31.12.24 €	Seisuga 31.12.25 €	Muutus %
Tulud kokku	268 385	277 486	+ 3,4
Kulud kokku*	268 385	277 486	+ 3,4
Tööjõukulu**	203 507	214 288	+ 5,3
Komplekteerimiskulu	56 247	53 596	- 4,7
sh KOV-ilt	30 862	29 928	-3,0
sh riigilt	25 385	23 668	-6,8
sh KuM-ilt	25 385	23 668	-6,8
Investeeringukulu***	0	0	0
sh KOV-ilt	0	0	0
sh riigilt	0	0	0

sh KuM-ilt	0	0	0
Infotehnoloogiakulu	8 631	9 602	+ 11,3

2.2.1 Raamatukogu projektid

Projekti nimi	Toetuse allikas	Projekti periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus	Staatus (lõpetatud, käimasolev vms)
Isikukeskse erihoolekande teenusmudeli rakendamine kohalikus omavalitsuses ehk ISTE projekt	Erihoolekande teenusmudeli katsetamist rahastatakse ESF vahenditest TAT „Sotsiaalkaitse ja pikaajalise hoolduse kättesaadavus“ alategevus „Integreeritud, isikukeskse ja paindliku erihoolekandeteenuste süsteemi katsetamine“	Jaauar-detsemb er 2025	314	314	Käimasolev
Tori valla raamatukogu VI lasteraamatupäeva läbiviimine	Laste ja noorte huvihariduse ja -tegevuse toetus	Aprill 2025	1500	2000	Lõpetatud
Nelja valla raamatukogude töötajate ühiskoolitus „Keeruline klient“	Rahvaraamatukogude arendusprojektid (määruse § 3 lõike 1 punktides 1-4 nimetatud koolitustegevused) Kultuuriministeerium	Aprill 2025	Türi raamatukogu oli taotleja	Omaosalus – transport 320	Lõpetatud

ISTE projekt toetas raamatukogu võimekust pakkuda teenuseid, mis arvestavad erihoolekandeteenust vajavate inimeste individuaalseid vajadusi. Projekti tulemusel paranes raamatukogu valmisolek kohandada teenuskeskkonda ja tegevusi ligipääsetavamaks, pakkuda sihtrühmale sobivat infot ja tuge ning teha tihedamat koostööd sotsiaalvaldkonna spetsialistidega. See suurendas raamatukogu rolli kogukonda integreeritud, turvalise ja toetava keskkonnana, kus ka erihoolekandeteenust kasutavad inimesed saavad osaleda kultuuri- ja infotegevustes senisest võrdsemalt. Projektis osalesid Sindi haruraamatukogu töötajad, kes korraldasid projektiga seotud sündmusi väljaspool oma põhitööd.

Tori valla raamatukogu VI lasteraamatupäev suurendas laste lugemishuvi ja toonitas raamatukogu rolli haridus- ja kultuurikeskusena. Üritus tõi raamatukokku rohkem lapsi ja peresid ning tugevdas koostööd koolide ja lasteaedadega.

Nelja valla raamatukogude ühiskoolitus „Keeruline klient“

Koolitus tõstis raamatukogutöötajate suhtlemisoskusi keerulistes teenindussituatsioonides. See parandas teeninduskvaliteeti, vähendas töötajate stressi ning edendas koostööd valdade raamatukogude vahel.

2.3 Personal

Töötajate arv	Täidetud töökohtade arv (FTE)
10	9,7

2.3.1 Olulisemad muudatused personali korralduses

Urge haruraamatukogu töötaja tegi tööd vastavalt graafikule ka Sindi haruraamatukogus, kuna sealne töökoormus on jätkuvalt tõusnud. Raamatukoguhoidjad roteeruvad vajadusel valla eri haruraamatukogude vahel, tagamaks teenuse sujuvuse ja ühtlase kvaliteedi kogu valla ulatuses.

2.3.2 Erialahariduse ja kutse omandamine

Aruandeaastal ei omistatud ühelegi Tori Valla Raamatukogu töötajale raamatukoguhoidja kutset ega lõpetatud ülikooliõpinguid erialasel suunal. Põhjuseks on asjaolu, et 2025. aastal keskendusid töötajad valdavalt raamatukoguvõrgu igapäevasele teenindustööle ning kogukonnale suunatud tegevuste toetamisele. Töökoormuse kasv Tori haruraamatukogus ning uute teenuste juurutamine tähendas, et raamatukoguhoidjal ei olnud võimalik paralleelselt pühenduda kutse omandamisele.

2.3.3 Täienduskoolitused

Koolitusteema	Koolituste arv
Juhtimine, sh projektijuhtimine	1
Digi- ja meediapädevused	1
Isikuandmete kaitse ja autoriõigused	1
Klienditeenindus	2
Kogude kujundamine ja haldamine	0
Koolituste ja ürituste korraldamine, sh koolitamine	2
Kultuur ja kirjandus	5
Ligipääsetavuse tagamine ning erivajadustega või puuetega inimeste teenindus	3
Meeskonnatöö ja koostööoskused	2
Raamatukogutöö kvantitatiivne ja kvalitatiivne hindamine, sh statistika ja uuringud	2
Teenuste pakkumine ja arendus	2
Terviseedendus, liikumisharrastus	3

Tori valla konverents „Õnnelik inimene 2030“,	1
AI baaskoolitus kohalikule omavalitsusele	1
Esmaabi täiendkoolitus kõikidele töötajatele	1

- Aruandeaastal keskendus direktor koolitustele, mis toetasid Tammiste kogukonnakeskuse ja sinna rajatava raamatukogu teenuste kujundamist ning kogukonna kaasamist. Omandatud teadmised parandasid sihtgruppidele sisendi kogumise kvaliteeti ja teenusekujunduse metoodikate rakendamist. Koolitused tugevdasid võimet koordineerida töörühma tegevusi ja koostada projekti jaoks vajalikke dokumente. Õpitu rakendus otseselt Tammiste kogukonnakeskuse raamatukoguteenuste planeerimises ja kasutajakeskse teenusemudeli kujundamises.
- Juhtimis-, projektijuhtimis- ja koostööoskuste areng parandas teenuste planeerimist, ürituste ettevalmistust ning meeskonna võimet teenuseid süsteemselt arendada.
- Digi-, meedia- ja AI-pädevused võimaldasid luua kasutajasõbralikumaid lahendusi, parandada info kättesaadavust ning rakendada tehnoloogiat teenuse arendusprotsessis.
- Klienditeeninduse, ligipääsetavuse ja erivajaduste koolitused tõid teenustesse suurema empaatia ja oskuse kohandada teenuseid erinevatele sihtgruppidele.
- Kultuuri-, kirjandusekoolitused rikastasid sisupakkumist ning andsid uusi ideid programmide, lugemisalgatuste ja kogukonnategevuste arendamiseks.

Pean oluliseks märkida, et Pärnu Keskraamatukogu poolt läbiviidavad koolitused on sisukad, professionaalselt ette valmistatud ning vastavad valla raamatukogude vajadustele. Külastajatele on selgelt teada, et iga kuu viimasel reedel on vallas raamatukogud suletud, mistõttu koolitustel osalemine ei häiri tavapärasest teenindust. Raamatukoguhoidjatele ei valmista Pärnusse kokku sõitmine raskusi ning kaugemal toimuvate koolituste maksumus on valla raamatukogu eelarves hästi planeeritav. Enne maakondlikke koolitusi on võimalik pidada ka Tori valla raamatukogu töötajate sisemisi töökoosolekuid Pärnu Keskraamatukogus, mis toetab infovahetust ja ühtset tegutsemist. Äärmiselt oluliseks pean ka Pärnu Keskraamatukogu igakuiseid veebikohtumisi valdade raamatukogujuhtidele – need toimivad ühtaegu nii praktiliste infotundide kui sisuliste minikoolitustena.

3 Hoone ja ruum. Ligipääsetavus. Innovatsioon

3.1 Hoone ja ruum

Are raamatukogu

Ruumid on teeninduseks piisavad, vajadusel saab kasutada Are Huvikeskuse lisaruume. Olemas on kaugtöötuba ja tagastuskast. Ligipääs on tagatud kaldteega, kuid invatualett puudub. Üks ruum vajab lähiajal sanitaarremonti ja valgustuse uuendamist. Remonti 2025. aastal ei teostatud.

Sauga raamatukogu

Asub Sauga Mustas Majas, kus saab kasutada suuremaid ruume üritusteks ja teematundideks.

Sindi raamatukogu

Sindi raamatukogu asukoht on väga hea, ruumid on spetsiaalselt raamatukogu jaoks kohandatud. Ruumid on aga muutunud teenuse mahu jaoks kitsaks ning vajavad laiendamist. Aruandeaastal teostati järgmised haldustoimingud:

- paigaldati trepikäsipuu töötajate sissepääsu juurde;
- paigaldati sademeveerenne;
- korrastati hooviväravad.

Suigu raamatukogu

Asub Suigu seltsimaja teisel korrusel. Ruumid on valgusküllased ja soojad, suvel kasutatakse rõdu kogukonnategevusteks. Aruandeaastal remonti ei tehtud.

Tori raamatukogu

Tegutseb Tori Põhikooli ruumides. 2025. aasta koolimaja renoveerimise käigus uuendatakse ka raamatukogu. Pool aastat toimus töö asenduspinnal Tori sotsiaalmajas.

Urge raamatukogu

Asub endises kauplusehoones. Raamatukogu ruumides on elektriküte, ülejäänud hoones puudub küte. Hoonel puudub perspektiiv raamatukoguna. Raamatukogu fond viiakse 2026. aastal üle valmivasse Tammiste raamatukogusse.

Tammiste välisteeninduspunkt

Kitsastes tingimustes Tammiste Lasteaed-Algkoolis.

Uus kaasaegne raamatukogu valmib 2026. aasta lõpus. Sinna kolitakse üle kogu Urge raamatukogu tegevus.

Kokkuvõte

Raamatukogude ruumid on valdavalt heas või rahuldavas seisukorras. Mitmes asukohas on vaja uuendusi, laiendusi või kaasajastamist. Tori koolimaja renoveerimine ja Tammiste uue raamatukogu valmimine parandavad oluliselt teenuse ruumilist kvaliteeti.

3.2 Ligipääsetavus

3.2.1 Ligipääs raamatukogu ruumidele ja teenustele

Ligipääsetavuse aspektid	Jah/ei
Raamatukogu kodulehel on toodud vajalik info erivajadustega inimestele pakutavate võimaluste ning ruumide kohta	ei
Raamatukogu kodulehel on info Pimedate raamatukogu ja selle võimaluste kohta	jah

	Mitmes raamatukogus?
Raamatukokku on paigaldatud taktiilsed tähised	0
Raamatukogu pakub regulaarselt koduteenindust	4
Raamatukogusse pääseb mugavalt ilma kõrvalise abita ka ratastoolis, piiratud liikumisvõimega või lapsevankriga külastaja	
Ratastoolis, piiratud liikumisvõimega või lapsevankriga külastajad pääsevad ilma kõrvaliseabita mugavalt kõikidesse raamatukogu ruumidesse	3
Raamatukogus on nõutele vastav invatualett	4
Raamatukogu juures on invaparkimiskohad või invatranspordile on muul viisil tagatud parkimisvõimalus	6
Kuuldeaparaadi kasutajal on raamatukogus võimalik kasutada silmusvõimendit	0
Raamatukogu lahtiolekuajad arvestavad ühistranspordigraafikutega	6
Raamatukogu on avatud vähemalt ühel nädalavahetuse päeval	4
Muu (nimetada)	

3.2.2 Koduteenindus

Koduteeninduse teenused	Kordade arv	Kasutajate arv
Väljaannete laenutus	185	19
Kasutajakoolitus	0	0
Digipädevuste alane nõustamine	2	2
Muu (nimetada)	0	0

Koduteeninduse teenust kasutati peamiselt väljaannete kojuviimiseks kas valla sotsiaaltöötaja või raamatukoguhoidja poolt. Teenus on lugejatele väga oluline, eriti neile, kes tervise, vanuse või liikumiskeskuste tõttu ei saa raamatukokku kohale tulla, kuid vajavad endiselt ligipääsu raamatutele ja teabele. Digipädevuste alast nõustamist pakuti ka telefoni teel, aidates lugejaid digiseadmete kasutamisel.

3.2.3 Teenused teistele asutustele

Teenused teistele asutustele	Kordade arv	Osavõtjate arv
Sindi Sotsiaaltöökeskus	7	30
Sauga Põhikool	20	498
Jänesselja Lasteaed	11	157
Tammiste Lasteaed-Algkool	51	850
Tori Sotsiaalmaja	11	82
Tori Põhikool	2	174
Tori Lasteaed	2	35
Are Kool	52	910
Are Kooli Suigu lasteaed	28	401

Raamatukogu pakub lasteaedadele, koolidele ja sotsiaalasutustele mitmeid haridus- ja kultuuriteenuseid väljaspool raamatukogu ruume, kuna olemasolevates teenindusruumides ei ole piisavalt pinda mahukamate tegevuste läbiviimiseks. Teenuseid viiakse läbi partnerasutuste ruumides, mis toetab ka valla üldist suunda ruumide riskasutusele ning võimaldab kasutada kogukonnas olemasolevat taristut tõhusamalt.

Raamatukogu töötajad korraldavad väljaspool oma ruume ettelugemisi, Lugemisisu programmi tegevusi ning kohtumisi kirjanike ja teiste esinejatega. Selline korraldus võimaldab pakkuda kvaliteetseid teenuseid suuremale osale sihtrühmast ning tagab paremad tingimused nii õppimiseks kui ühiseks kultuuritegevuseks.

3.3 Innovatsioon

3.3.1 Raamatukogu pakutavad/kasutatavad innovaatilised/infotehnoloogilised võimalused

Innovaatilised/infotehnoloogilised lahendused	Mitmes raamatukogus?
Raamatukogusüsteem URRAM	6
Raamatukogusüsteem RIKS	0
Raamatukogusüsteem Sierra	0
Raamatuid saab laenutada igal ajal laenutuskapi kaudu	2
Raamatuid saab tagastada igal ajal tagastuskasti, tagastusluugi või laenutuskapi kaudu	6
Raamatukogus on iseteeninduslahendused (laenutusautomaadid)	0
Raamatukogu pakub avatud raamatukogu teenust (24/7)	0
Raamatukogu pakub kasutajatele kaugtöökohta/individuaaltööruumi	2
Raamatukogu pakub kasutajatele rühmatööruumi	2
Raamatukogu pakub kasutajatele konverentsitehnikat	0
Raamatukogu pakub kasutajatele vähemalt ühte kaamera ja mikrofoni arvutit (nt koosolekuteks)	2
Raamatukogus saab kasutada helistuudiot (nt muusika, taskuhäälingute loomiseks)	0
Raamatukogus saab kasutada videostuudiot (nt videote, vlogide loomiseks)	0
Raamatukogus on kasutusel RFID lahendus	0
Raamatukogus on vähemalt üks AIP arvuti	6
Raamatukogus saab kasutada WiFi ühendust	6
Raamatukogus saab kasutada printerit ja/või skannerit ja/või koopiamasinat	6
Raamatukogus saab värviliselt printida	6
Lamineerimine	2
Spiraalkõitmine	1

3.3.2 Tähtsamad arendustegevused infotehnoloogia vallas

Aruandeaastal viidi läbi mitmeid olulisi infotehnoloogilisi arendustegevusi, mille eesmärk oli tõhustada tööprotsesse, parandada teabe kättesaadavust ning vähendada haldus- ja kujunduskulusid. Olulisemad tegevused olid järgmised:

Tasuta Canva programmi litsentsi hankimine (Canva for Nonprofits)

Raamatukogul õnnestus saada juurdepääs tasuta Canva litsentsile, mis pakkus olulist lisaväärtust nii töökorraldusele kui ka kommunikatsioonile.

Mõju:

- võimaldas kõigil töötajatel kujundada kvaliteetseid reklaammaterjale, teavituspостreid ja sotsiaalmeedia visuaale ilma lisakuludeta;
- vähendas seniseid kujunduskulusid, kuna puudus vajadus tellida visuaale väljastpoolt;
- parandas raamatukogu visuaalset identiteeti ja tõstis sündmuste nähtavust, kuna kujundused muutusid kaasaegsemaks ja atraktiivsemaks;
- ühtlustas kommunikatsiooni kvaliteeti kõikides raamatukogudes.

Algas üleminek uuele Windowsi operatsioonisüsteemile

Aasta jooksul alustati tööarvutite viimist uuele Windowsi versioonile, et tagada süsteemi turvalisus, ühilduvus ja töökindlus.

Mõju:

- paranes seadmete üldine jõudlus ja töökiirus;
- süsteem muutus turvalisemaks, vähendades tehniliste tõrgete ja turvariskide esinemise võimalust;
- ühilduvus uute tarkvaralahenduste ja teenustega suurenes, mis omakorda toetab tulevasi arendusprojekte.

3.3.3 Iseteeninduslike teenuste kasutus

Loendame:

- **E-kataloogi otsingud** – jälgime päringute arvu e-kataloogi logist, jälgime trendi võrreldes eelmise perioodiga.
- **Lugeja iseteenindus (lugeja.ee)** – jälgime laenutustähtaegade pikendusi ja broneeringuid.
- **Raamatukapi kasutamine** – loeme väljastuse kordi Cleveroni süsteemi statistikast (raamatukogude lõikes).

Näiteks:

- **E-kataloog:** otsingute arv langes aastaga **9122** päringu võrra. (Võib olla tegemist 2024. aasta aruande aluseks olevate statistikaandmete kogumise erinevusega).
- **Lugeja.ee:** lugejad kasutavad iseteenindust üha aktiivsemalt laenutustähtaegade pikendamiseks ja e-kataloogi sirvimiseks.
- **Raamatukapp:** kasutati kokku **790** korda (2 raamatukogu; andmed Cleveroni süsteemist). See kinnitab, et ööpäevaringne kättesaadavus on lugejatele mugav ning nõudlus kasvab.

Teavituste mõju: nt pärast töötajate poolset tutvustust kasvab iseteeninduse kasutus.

4 Kogude kujundamine

4.1 Komplekteerimise põhimõtted

- Tori valla raamatukogude komplekteerimine toimub direktori käskkirjaga kinnitatud dokumendi „Tori Valla Raamatukogu teavikute komplekteerimise põhimõtted ja säilitamise tähtjad“ alusel (avalikustatud kodulehel).
- Põhimõtteid on plaanis üle vaadata seoses ÜÜRSi kasutuselevõtuga, et tagada nende vastavus uutele tööprotsessidele.
- Komplekteerimine sõltub rahalistest vahenditest ning lugejate vajadustest.
- Are, Sindi, Tori ja Urge haruraamatukogud täidavad kooliraamatukogu funktsiooni ning teevad kogude kujundamisel igapäevast koostööd õpetajatega.
- Raamatukogudevaheline laenus (RVL- ASL) toimib valla piires latusalt, mis toetab ka perioodika tellimise planeerimist; perioodika RVL-ASL osakaal on tõusnud ja lugejad on selle hästi omaks võtnud.
- Lasteraamatute ostmisel eelistatakse Hea lasteraamatu ja teiste tunnustustega pärjatud väljaandeid; lasteraamatute tellimine on prioriteet.
- Süsteemselt asendatakse vanad ja kulunud koolikirjanduse eksemplarid uuemate trükkidega, et toetada õpilaste lugemishuvi ja õppimist.

4.2 Kogude kasutatavus ja seosed lugejate sihtrühmadega

Tori valla raamatukogude teavikute ringlus näitab kogude mõõdukat kasutust. Aruandeaastal oli raamatukogudes kokku 60 572 teavikut ning registreeriti 43 134 laenutust. Laenutustena arvestati nii kojulaenutusi kui ka kohallaenutusi, kusjuures aruandeaastal võeti statistikast esmakordselt välja laenutuste pikendamised, et saada täpsem ülevaade tegelikust kasutusest.

Nende andmete põhjal kujunes ringluskordajaks 0,71, mis tähendab, et üks teavik laenutati keskmiselt 0,7 korda aasta jooksul. Ringlusnäitaja annab ülevaate teavikute kasutuse intensiivsusest ning aitab hinnata kogude ajakohasust, kasutajate lugemisharjumusi ja teenuse efektiivsust.

4.3 Raamatukogu komplekteerimine (trükis, e-raamat, audioraamat): analüüs ja hinnang

Aastal 2025 soetati Tori valla raamatukogudele kokku 3 196 uut teavikut, mille kogumaksumus oli 48 195 eurot. Ühe raamatu keskmine hind oli 15,08 eurot. Teavikute soetamise maht peaks toetama raamatukoguvõrgu eesmärki tagada kvaliteetne ja ajakohane lugemisvara kõikidele sihtrühmadele, kuid sellest jäi vajaka.

Valla 12 579 elaniku arvestuses tähendas see 0,25 teavikut elaniku kohta. Näitaja iseloomustab investeeringuid raamatukoguteenuse kvaliteeti ja kogu jätkusuutlikku täiendamist – see arv võiks olla kordades suurem.

Lugejate eelistused kaldusid endiselt paberkandjal teavikute poole. Huvi e-raamatute ja audioraamatute vastu jäi tagasihoidlikuks ning nende kasutamise osakaal ei näidanud möödunud aastal märkimisväärset kasvu.

4.4 Perioodika komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Aastaks 2025 telliti Tori valla raamatukogudele perioodikaväljaandeid kokku 5 000 euro eest. Lisaks paberkandjal ajalehtedele ja ajakirjadele olid raamatukogudel kasutamiseks ka Postimehe ja Õhtulehe digipaketid ning Delfi pakett viiele kasutajale, mis olid mõeldud nii raamatukoguhoidjate tööarvutitesse kui ka lugejate kliendarvutitesse. Digiväljaannete kasutus jäi külastajate seas siiski tagasihoidlikuks; neid kasutati peamiselt raamatukogu töötajate poolt päringutele vastamisel ja igapäevaste tööülesannete täitmisel.

Tori valla raamatukogude võrgustikus oli tellitud kokku 40 erinevat perioodikaväljaannet. Väljaannete hinnad on jätkuvalt tõusutrendis ning mitmete väljaannete ilmumine on viimastel aastatel lõpetatud. Vajadusel tehakse perioodika omavahelist ringlust - RVL-i ehk ASL-i raamatukogude vahel, et tagada lugejatele parem juurdepääs erinevatele väljaannetele.

4.5 Muude väljaannete komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Aastal 2025 ei soetatud auviseid ega teisi elektroonilisi ressursse. Otsus tehti lähtudes vähesest kasutusest ning kulutõhususe põhimõttest. Varasemate aastate kogemuse põhjal on nõudlus digisisu järele olnud madal, samal ajal kui paberkandjal teavikute kasutus on püsinud oluliselt kõrgem. Lisaks on Tori valla lugejatel ligipääs mitmetele riiklikele ja maakondlikele e-teenustele, mis katavad peamised vajadused ning vähendavad dubleerimise vajadust.

4.6 Esemete komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Aastal 2025 soetati Tori valla raamatukogudele kokku 16 uut lauamängu. Valik kujundati eelkõige eesmärgiga toetada laste- ja noorteürituste ning töötubade läbiviimist, kus lauamänge kasutatakse aktiivselt hariduslike ja lõbusate tegevuste osana. Lauamängud on osutunud heaks vahendiks sotsiaalsete oskuste arendamisel, koostöö edendamisel ja loovuse kasvatamisel.

Lisaks üritustel kasutamisele on kõik lauamängud raamatukogudest ka koju laenutatavad, pakkudes peredele ja noortele võimalust veeta kvaliteetset ühist aega koduses keskkonnas. Laenutamise võimalus aitab suurendada lauamängude kättesaadavust ning toetab raamatukogude rolli kogukonna vaba aja veetmise ja mitteformaalõppe keskpunktina.

4.7 Annetuste osakaal kogude juurdekasvust

Annetuste osakaal kogude juurdekasvust on 0,13%. Annetuste hulk jäi 2025. aastal tagasihoidlikuks ning moodustas kogu juurdekasvust vaid väga väikese osa. Kuigi annetused ei ole mahukad, on need siiski väärtuslikud, täiendades kogusid teavikutega, mis sageli peegeldavad kohaliku kogukonna vajadusi ja huvisid. Raamatukogu tänab kõiki annetajaid panuse eest kogude mitmekesistamisel.

4.8 Inventuurid ja mahakandmised

Aastal 2025 inventuure ei toimunud.

Tori valla raamatukogu kogudest kustutati kokku 3 242 raamatut ning 111 ajakirjanduse aastakäiku. Teavikute mahakandmise aluseks on üldjuhul direktori käskkirjaga kinnitatud dokument „Tori Valla Raamatukogu teavikute komplekteerimise põhimõtted ja säilitamise tähtsused“, mis sätestab kogude ajakohastamise ja säilitamise korra.

Mahakantud raamatud suunati taaskasutusse, paigutades need Are ja Tori bussijaamades asuvatesse Rändaja raamatukogude riiulitesse, kus need said uue elu vabalt võtmiseks mõeldud lugemisvarana. Lisaks toimusid mitmes haruraamatukogus tasuta raamatute laadad. Are haruraamatukogus korraldati kasutatud raamatute laat Euroopa säästva arengu nädala raames. Sindi raamatukogus toimus samuti tasuta raamatute laat, andes kogukonnale võimaluse raamatuid kodudesse viia ning pikendada teavikute kasutusiga.

5 Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

5.1 Lugejaküsitlused

Lugejaküsitluste läbiviimine paralleelselt üleriigilisega tundub mõttetu.

5.2 Üleriigilise rahulolu-uuringu tulemused

Tori valla raamatukoguteenuse rahuloluindeks 2025. aasta uuringus on 9,9.

Üldised trendid kõigis raamatukogudes

- Teenindus on äärmiselt sõbralik, professionaalne ja personaalne.
- Raamatukoguhoidjaid kirjeldatakse sageli kui „rõõmsameelseid“, „abivalmis“, „südamega tööd tegevaid“.
- Valdav osa külastajatest hindab teenust maksimaalse punktisummaga (10/10).
- Raamatukogudes valitseb hubane, kodune ja soe õhkkond.
- Raamatute valik on hea või väga hea, ning tellimine teistest haruraamatukogudest toimib hästi.
- Kiidetakse lastega töötamist, lugemisringe, meisterdamistunde, näitusi ja kogukonnale suunatud tegevusi.

Peamised tugevused (kasutajate arvamuste põhjal)

- **Väga kõrge teeninduskultuur**
 - lugejat märgatakse, tervitatakse, aidatakse ja soovitatakse sobivat lugemist.
- **Personaalne lähenemine**
 - töötajad teavad lugejate lugemisharjumusi ja oskavad soovitada.
- **Kiire abi ja lahendused**
 - soovitud raamat leitakse kiiresti või tellitakse kohale.
- **Hea keskkond**
 - puhas, korralik, vaikne, hubane ja positiivse atmosfääriga.
- **Aktiivne kogukonnatöö**
 - üritused, näitused, lasteprogrammid, lugemisklubid.
- **Hea tagasisidesüsteem**
 - hinnatakse tagastuskappe, e-teavitusi ja paindlikke laenutustingimusi.

Peamised parendussoovid (sageduse järgi)

- **Suurem raamatute valik, sh:**
 - rohkem uudiskirjandust
 - rohkem ingliskeelset või venekeelset kirjandust
 - rohkem erialakirjandust
- **Rohkem ruumi ja avaramad ruumid, eriti:**
 - Sindi
 - Tammiste
 - Urge

- **Pikemad või paindlikumad lahtiolekuajad**, sh avamine varem või avamine esmaspäeviti.
- **Mõned praktilised soovid:**
 - tagastuskapp (kohati olemas, kohati soovitakse juurde)
 - raamatuklubi või kogukonna tegevuste laiendamine
 - parem parkimisvõimalus (Tori)

5.2.1 Avalikule teabele ning riigi- ja kohaliku omavalitsuse elektroonilistele teenustele juurdepääs

Aastal 2025 uusi AIP-arvuteid ei hangitud. Samuti ei kasuta raamatukogu enam AIP-mõistet, mis on meie hinnangul ajale jalgu jäänud. Kasutame kaasaegsemat terminit kliendarvutid, mis peegeldab paremini nende eesmärki ja kasutusviise.

Raamatukoguvõrgus on kokku 9 kliendarvutit, mida kasutavad eri vanuses külastajad. Nende kasutus on hooajati erinev: näiteks veebruaris on suurenenud koormus seoses tuludeklaratsioonide esitamisega, teistel perioodidel aga kasutatakse arvuteid dokumentide vormistamiseks, väljatrükkide tegemiseks, elektripakettide võrdlemiseks ja vahetamiseks, suhtluseks ning riiklike e-teenuste kasutamiseks.

Külastajad saavad kliendarvutite abil mugavalt kasutada ka Tori valla kodulehte ning seal olevaid teenuseid ja infokanaleid. Vajadusel pakub raamatukoguhoidja juhendavat abi, et külastajad leiaksid kiiresti õige teabe või vajaliku teenuse.

Mitmete e-teenuste kasutamisel vajavad külastajad sageli raamatukoguhoidja tuge. Samas seab isikuandmete kaitse seadus töötajatele piirangud: paljusid isikuandmeid sisaldavaid toiminguid ei ole lubatud külastaja eest läbi viia. See võib mõnel juhul tekitada külastajates rahulolematust, kuna oodatakse põhjalikumat abi, kui seadus lubab pakkuda.

5.2.2 Muudatused ja uuendused teeninduskorralduses ning teenustes, sh e-teenustes

5.2.3 Lugejad

Lugejad 2024	Lugejad 2025	Muutus (+/-)
2717	2705	-12

Väike tagasilangus – oletatavad põhjused:

- Vanuserühmade muutused – kui laste arv väheneb, väheneb ka lastega perede külastusaktiivsus.
- Tori raamatukogu tegutses üle poole aasta väikesel asenduspinnal, kus osa kogust on pakitud ja lugejatele raskesti kättesaadav. Kitsad olud muutsid külastamise ebamugavamaks, eriti perede ja eakamate külastajate jaoks.
- Digiteenuste kasv – osa inimesi eelistab e-raamatuid või muid digikanaleid, isegi kui huvi pole suur.
- Noorte lugemisharjumused muutuvad: eelistatakse lühiformaate, audiovisuaalset sisu ja sotsiaalmeediapõhist infot.

- Laste ja noorte vaba aeg on jaotunud rohkem huvialade, ekraanide ja harrastuste vahel.
- Raamatukogu külastamine konkureerib spordi, huvihariduse ja digimeelelahutusega.

5.2.4 Külastused

Külastused 2024	Külastused 2025	Muutus (+/-)
48 651	48329	-322

Võrreldes 2024. aastaga oli Tori valla raamatukogudes 2025. aastal külastusi kokku 322 võrra vähem. Tegemist ei ole suure langusega ning üldpildi kujundas eeskätt Tori raamatukogu tulemus, kus külastatavust mõjutas ruumiline kitsikus seoses remondi ja pakitud fondiga. Ülejäänud harudes jäid muutused tagasihoidlikuks ning kohati tasakaalustas langust Sindi raamatukogu märgatav külastuste kasv. Kokkuvõtlikult püsis valla raamatukoguvõrgu kasutus stabiilsena, ehkki Tori ajutised tingimused mõjutasid koondnäitajat allapoole.

Lühike analüüs ja selgitused

5.2.5 Laenutused

Laenutused 2024	Laenutused 2025	Muutus (+/-)
58536	66985	+ 8 447

Laenutuste märgatav kasv tulenes peamiselt aktiivsest sündmuste kavast, mille käigus kasutati rohkelt raamatuid kohapeal ning suunati osalejaid neid ka koju laenama. Sindi ja Sauga raamatukapid muutsid teenuse kättesaadavamaks ning tõid juurde kasutajaid, kes eelistavad paindlikke laenutusvõimalusi. Laenutamist toetasid ka lugemismängud, eriti Lugemise proovikivi, ning tugev töö laste ja peredega, mis tõi raamatukokku nii noored lugejad kui nende vanemad. Osa kasvust on seotud ka valla elanikkonna suurenemisega..

5.2.6 MIRKO teenus

Raamatukogu ei osale üleriigilises MIRKO teenuses.

5.2.7 Ülevaade RVL teenusest

2025.aastal tellisime RVL teenusena kokku sisse 4800 raamatut ja laenutasime vallast välja 95 väljaannet. Vastavalt juhendile püüdsime eristada ja arvestada ka ASL teenust, lisades need näitajad RAJU statistikasse: ASL kaudu 1964 sisse tulnud teavikut ja 1458 välja läinud teavikut.

Need numbrid aga ei peegelda siiski täiel määral tegelikku töömahtu, sest teenuse sisu ja raamatute liikumise eripära ei ole statistikas ühtselt ja täpselt mõõdetavad. Seetõttu jääb RVL ja ASL näitajate osa 2025. aasta aruannetes paratamatult nõrgaks ega anna terviklikku ülevaadet tehtud tööst.

5.2.8 Infopäringud

Päringud 2024	Päringud 2025	Muutus (+/-)
901	576	-325

Infopäringud hõlmasid mitmekesiseid teemasid. Suurima osa moodustasid temaatiliste luuletuste otsingud, millele järgnesid uurimistöödeks vajalike materjalide küsimused ning erinevad faktipäringud. Eriline oli päring, mis puudutas raamatule ISBN-koodi hankimist. Lisaks esitati regulaarselt igapäevapraktikat toetavaid päringuid, sealhulgas infot bussigraafikute ja kinokavade kohta. Kokkuvõtvalt võib öelda, et infopäringud peegeldasid nii õppe- ja loometööks vajalikku tuge kui ka kogukonna üldist teabevajadust.

5.2.9 Virtuaalüritused, -koolitused ja -näitused

Virtuaalüritusi, -koolitusi ega -näitusi aruandeperioodil ei korraldatud, kuna nende järele puudus sisuline vajadus ning prioriteediks olid kohapealsed tegevused.

5.2.10 Tasulised teenused

Milliseid tasulisi teenuseid raamatukogud pakuvad? Valige loetelust sobivad

- ☒ Printimine, paljundamine
- ☒ Ruumirent
- ☐ Üritused
- ☐ Materjalikulu (nt 3D-printimine, laserlõikur jne)
- ☒ Muu (kohviautomaat)

5.3 Laste- ja noorteteenindus

Lug-d 2024	Lug-d 2025	Muutus (+/-)	Külast- d 2024	Külast- d 2025	Muutus (+/-)	Laenut 2024	Laenut 2025	Muutus (+/-)
1232	1205	-27	21810	21346	-464	14513	14918	+405

Aruandeperioodil kujunes laste külastus- ja laenutusnäitajate dünaamika haruraamatukogude lõikes erinevaks, mida mõjutasid nii demograafilised tegurid, õppeasutustega tehtava koostöö eripärad kui ka ruumilised tingimused.

Kuna Sauga kool asub raamatukogust 7 km kaugusel, viis raamatukoguhoidja osaliselt tunde läbi koolimajas, mis tagas suurema jõudmise lasteni ja toetas laenutuste kasvu.

Õpetajate teadlikkus raamatukogu võimalustest suurenes ning raamatukogu roll koolitöö toetamisel muutus üle valla selgemaks.

Tori haruraamatukogus on laste seas juurdunud hea harjumus veeta vabu tunde raamatukogus, kasutades nii lugemisvõimalusi kui ka arvutit. Siiski mõjutas Tori raamatukogu üldist külastatavust aruandeaastal ruumiline kitsikus, mis oli tingitud remonditöödest ja pakitud fondist. See tõi kaasa ajutise külastajate arvu languse, mis mõjutas valla koondnäitajat.

Asenduspind asus koolist 1,5 km kaugusel ning lapsed ei saanud vahetundide ajal käia seal aega veetmas.

Tammiste väliteeninduspunktis, kus Urge raamatukoguhoidja töötas kaks korda nädalas, jäi lastega tehtav töö aktiivseks tänu heale koostööle Tammiste Lasteaed-alkkooliga. Raamatukoguhoidja on kooli personali hinnatud partner ning tihe koostöö toetab järjepidevat laste lugemisharjumuste arengut.

Kokkuvõttes vähenes Tori valla raamatukogudes laste külastuste koguarv ja registreeritud lugejate arv. Tegemist ei ole märkimisväärse langusega ning valdava osa muutusest tingis Tori haruraamatukogu ajutine ruumikitsikus. Ülejäänud haruraamatukogudes olid muutused tagasihoidlikud. Laste laenutusaktiivsus seejuures tervikuna suurenes, mis viitab, et kuigi külastusi tehti kohati vähem, oli raamatukogu kasutamine sisulisem ning teavikute ringlus aktiivsem.

5.3.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine

Koostame laste- ja noortekirjanduse kogu nii, et selles oleks esindatud kvaliteetsem ja nõutum valik. Mitmeid teoseid hangime lugejate vajaduste katmiseks mitmes eksemplaris. Samuti suurendame järjepidevalt koolikirjanduse eksemplaarsust, et tagada piisav kättesaadavus õpilastele.

Teeme süstemaatilist koostööd haridusasutuste õpetajatega, et kujundada laste- ja noortekirjanduse kogu vastavaks õppe- ja kasvatustegevuse vajadustele. Siiski tuleb märkida, et Urrami infosüsteem ei võimalda eraldi välja tuua laste- ja noortekirjanduse komplekteerimise detailset statistikat.

5.3.2 Laste ja noorte lugemisharjumuste kujundamine, arendamine ja üritused

- Raamatukogu eestvedamisel toimusid koolides mitmed kohtumised lastekirjanike ja jutuvestjatega, mis toetasid laste lugemishuvi kasvu ning suurendasid ka õpetajate teadlikkust kirjanduse kasutamise võimalustest õppetöös. Õppeasutusi külastasid Markus Saksatamm, Ilmar Tomusk, Jaanus Vaiksoo, Aidi Vallik, Indrek Koff ja Jaak Känd. Kohtumised olid osa Eesti raamatu aasta tegevustest ning seostusid Tori Lori jutufestivaliga.
- Sindi haruraamatukogus jätkus suur huvi mänguliste lugemistegevuste vastu. Mudilastele mõeldud lugemiring „Raamaturüblid“ toimus kaks korda kuus laupäeviti ning sihtrühmaks olid 3–5-aastased. Lisaks toimus 6–7-aastastele lastele „Lugemise seiklus“, mis toetas varajast iseseisvat lugemist.
- Are, Tammiste ja Sindi koolide õpilased osalesid maakondlikul ettelugemisvõistlusel. Tammiste Lasteaed-Algkooli õpilane Rico saavutas võistlusel esikoha ning esindas maakonda üleriigilisel võistlusel, tuues positiivset tähelepanu nii koolile kui ka raamatukogule.
- Toimus ülevallaline Tori Valla Raamatukogu lasteraamatupäev, kus tunnustati lapsi, kes olid 2024.aasta jooksul kõige aktiivsemad lugejad. Üritusele kutsuti 68 last peredega ning kokku osales sündmusel Sindi seltsimajas 86 inimest.
- Kõik valla haruraamatukogud löid kaasa lugemisprogrammis „Lugemisisu“. Programmi lõpetas 75 koolilast ning 8 lasteaiarühma, mis näitab head koostööd õppeasutustega ja programmi jätkuvat mõju laste lugemishuvi toetamisel.

- Valla beebipäeva traditsioonina anti uutele ilmakodanikele pidulikult üle raamat „Pisike puu“. Raamatukogu direktori tervitus rõhutas varase lugemiskeskonna tähtsust ja pere rolli lugemisharjumuste kujundamisel.

5.4 Raamatukogu kui kogukonnakeskus

Üritused/tegevused 2024	Üritused/tegevused 2025	Muutus (+/-)
651	672	+21

Üritused/tegevused	Arv
Info-, meedia- ja digipädevuste alane nõustamine ja juhendamine*	38
Kirjandusega seotud näitused ja väljapanekud	181
Kodulooga seotud sündmused ja väljapanekud	15
Kontserdid või muusikasündmused	1
Kunsti- või käsitöönäitused	52
Lugejamängud ja -võistlused	45
Lugejate kohtumised kirjanike ja kirjandustegelastega, muud kirjandussündmused	27
Üldharivad loengud ja töötoad	91
Lugemisisu teematunnid	123
Laste lugemisringid	54
Sindi Lasteaia Päikesejätkude isadepäeva tähistamine raamatukogus	1
Ülevallaline mälumängusari SATS IV hooaeg	8

- Ülevallaline lugemismäng „Lugemise proovikivi“ jõudis juba viienda hooajani. Programmi pidulik avamine ja lõpetamine suurendasid lugejate motivatsiooni osaleda, töid raamatukogudesse uusi lugejaid ning suunasid osalejaid laenutama mitmekülgset kirjandust vastavalt mängu tingimustele.
- Valla mälumängusarja SATS korraldamine aitas raamatukogu tegevustesse kaasata ka neid kogukonnaliikmeid, kes ei ole varem raamatukogu teenuseid aktiivselt kasutanud. Sarja kaudu tugevnes raamatukogu roll laiemalt kogukondliku suhtluse toetajana.
- Haruraamatukogud pakkusid regulaarselt kooskäimiskohti eakate klubidele (Are, Sauga, Sindi, Suigu). Nende kohtumiste läbiviimine näitas raamatukogu väärtust kogukonnakeskusena, kus erinevad põlvkonnad leiavad turvalise ja toetava keskkonna ühistegevusteks.
- Kirjandusklubide tegevus Are, Sauga ja Sindi raamatukogudes toetas lugejate järjepidevat huvi kirjanduse vastu. Klubide kohtumised mõjutasid positiivselt nii laenutuste arvu kui ka külastuste ja aktiivsete lugejate kasvu, aidates hoida lugemiskultuuri elavana kogu vallas.
- Osalesime TÕN korraldamisel maakonnas erinevate sündmustega haruraamatukogudes.

5.4.1 Kasutajakoolitused

Koolitused 2024	Koolitused 2025	Muutus (+/-)
1	0	-1

Raamatukoguhoidjad on jätkuvalt toetanud kasutajaid nutiseadmete, programmide ja e-teenuste (sh pangatehingute) kasutamisel. Tegemist on igapäevase individuaalse juhendamisega, mis aitab inimestel tehnoloogia abil toime tulla, kuid mida ei saa käsitleda koolitusena, kuna selleks puudub välja töötatud koolituskava ja metoodika.

5.4.2 Koostööpartnerid

Milliste asutuste, organisatsioonide, isikutega on aruandeaastal koostööd tehtud: üldistav kokkuvõte. Hinnang koostööle.

Koostöö on Tori Valla Raamatukogu toimimise keskne põhimõte ning üks valdkonna arengut toetavaid alustalasid. Raamatukogu ei tegutse eraldiseisvalt, vaid väärtustab partnerlusi, mis aitavad vältida dubleerimist, tugevdada ressursi kasutust ning leida ühisosa kogukonna hüvanguks. Eesmärk ei ole konkureerida, vaid luua lahendusi ja tegevusi, mis toetavad erinevate osapoolte vajadusi.

Aruandeaastal tegi raamatukogu koostööd praktiliselt kõigi valla asutustega – alates haldusteenustest ja tugistruktuuridest kuni vallavalitsuse ja selle allasutusteni. Kõige ulatuslikumad ja järjepidevamad kokkupuutepunktid olid haridus- ja kultuuriasutustega, kus koostöö hõlmas nii ürituste ühist planeerimist kui ka haridusprogramme, ruumide kasutamist ja teavikute tutvustamist.

Kultuuriasutuste roll on raamatukogude tegevuste toetamisel oluline, kuna nende saale ja ruume kasutatakse sageli suuremate sündmuste ja kohtumiste korraldamiseks. See võimaldab pakkuda elanikele võimaluste rohkemaid ja mitmekesisemaid üritusi, kui raamatukogu oma ruumidega üksi võimaldaks.

Oluline osa koostööst toimub ka kohalike mittetulundusühingutega. Näiteks MTÜ Viira Arendusselts ja Suigu kultuuriselts võimaldavad projektirahastuse abil korraldada kogukonnale suunatud tegevusi, sh meisterdamisõhtuid ja töötubasid, kus on võimalik tasustada juhendajate tööd ning hankida vajalikud materjalid. Selline partnerlus laiendab raamatukogu võimalusi kogukonnategijana ja tugevdab kohaliku kultuurivõrgustiku sidusust.

Väga väärtuslik koostööpartner on Pärnu Keskraamatukogu, kellega toimuvad ühised koolitused ja õppepäevad, kogemuste vahetus ning regulaarne koostöö teavikute komplekteerimisel. Keskraamatukogu asjatundlik tugi raamatukogunduse valdkonna küsimustes ning ühised väljasõidud ja arengutegevused aitavad tagada kogu valla raamatukoguvõrgu professionaalsuse ja ühtlase kvaliteedi.

6 Raamatukogu turundus

6.1 Turunduskanalid

- ☒ Raamatukogu koduleht
- ☒ KOV-i koduleht
- ☒ Sotsiaalmeedia (Facebook, Instagram) - 967 postitust aruandeaastal
- ☐ Raadio
- ☐ Televisioon
- ☒ Ajalehed, ajakirjad
- ☒ Välireklaam (nt plakatid, ekraanid)
- ☒ Muud (reklaamvoldikud, suusõnaline reklaam ja esinemised avalikel üritustel)

Aruandeaastal kasutatud turunduskanalid – raamatukogu koduleht, kohaliku omavalitsuse koduleht, sotsiaalmeedia, ajalehed, välireklaam ning lisaks reklaamvoldikud ja suusõnaline teavitamine avalikel üritustel – aitasid oluliselt tõsta raamatukoguteenuste ja sündmuste nähtavust. Sotsiaalmeedia võimaldas kiiret ja operatiivset teavitust, mis suurendas kasutajate kaasatust ja ürituste osalusmäära. Kohalike väljaannete, sh Pärnu Postimehe tasuta reklaamivõimalus näituste tutvustamiseks, laiendas kultuuritegevuste levikut ning jõudis hästi nende sihtgruppideni, kes eelistavad traditsioonilisi teabekanaleid. Reklaamvoldikud ja suusõnaline info jagamine avalikel üritustel (beebipäev, mälumänguõhtud) tugevdasid kogukonna teadlikkust ja tagasid, et info jõuab ka nende elanikeni, kes digikanaleid igapäevaselt ei kasuta. Kokkuvõttes toetas mitmekanaliline turundus teenuste laiemat kasutamist, tõi juurde uusi külastajaid ning parandas raamatukogu rolli kogukonnale olulise teabe- ja kultuurikeskusena.

6.2 Väljaannete publitseerimine

- Raudsepp, Rita, Tanilsoo, Merle. Õnne, lasteraamatukoguhoidjad. Raamatukogu, 4, lk 40
<https://www.rara.ee/uudised/lasteraamatukoguhoidjad-kohtusid-viljandis-ja-tahistasid-ummargust-tahtpaeva/>
- Michelis, Ene. Tori valla raamatukogudes on käimas sündmusi täis aasta. Tori Valla Teataja NR 4 (92) 2025
https://torivald.ee/sites/default/files/documents/2025-04/TVT_04_2025.pdf
- Michelis, Ene. Looma lugemiskultuuri ja uusi kohtumispaike. Tori Valla Teataja 12 (100) 2025
https://torivald.ee/sites/default/files/documents/2025-12/TVT_12_2025.pdf
- Artiklid koos piltidega ilmuvad iga valla mälumängu SATS vooru järgselt kohalikus ajalehes Tori Valla Vaatleja.

- Raamatukoguhoidjad vormistavad iga tööaasta kohta raamatukogu kroonika, millega saavad külastajad tutvuda raamatukogus kohapeal.

7 Eesmärgid tulevaks aastaks

- Tammiste haruraamatukogu avamine ning RFID-lahenduse kasutuselevõtt, et tagada kaasaegne iseteenindus ja tõhus teavikute ringlus.
- Sauga raamatukogu sünnipäeva tähistamine 2026. aastal koos kogukonda kaasavate ettevõtmistega.
- Tori valla jutuvestmispäeva Tori Lori eestvedamine, et toetada lugude jutustamise traditsiooni ning pakkuda peredele kvaliteetset kultuuriprogrammi.
- Tori haruraamatukogu tagasikolimise renoveeritud ruumidesse ning kohapealse fondi inventuuri läbiviimine kolimise käigus.
- Urge välisteeninduspunkti tööle rakendamine koostöös MTÜ-ga Urge Sõprade Selts, et parandada teenuste kättesaadavust maapiirkonnas.
- Uue 0,5 ametikoha loomine Tammiste ja Sindi haruraamatukogude vahel jagamiseks, et tagada parem töökorraldus ja teenindusvalmidus.
- Raamatukogu arengukava seire läbiviimine, et hinnata strateegiliste eesmärkide elluviimist ning suunata vajadusel edasisi arendustegevusi.
- Teavikute ringluse suurendamine, keskendudes ajakohase valiku pakkumisele, aktiivsele soovitus tööle ning laenutust toetavatele programmidele.